

1765

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԽՍՀ ԼՈՒՍԺՈՂԿՈՄԱՏ

ՏԱՐՐԱԿԱՆ ԴՊՐՈՑԻ
ԾՐԱԳՐԵՐ
ՆԿԱՐՉՈՒԹՅՈՒՆ

—

74

տ-26

ԼՈՒԾՀՐԱՏ

ՅԵՐԵՎԱՆ

1938

21 OCT 2010

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԽՍՀ ԼՈՒՍԺՈՂԿՈՄԱՏ

74
S-26 *us*

ՏԱՐՐԱԿԱՆ ԴՊՐՈՑԻ
ԾՐԱԳՐԵՐ

ՆԿԱՐՉՈՒԹՅՈՒՆ

ԼՈՒՍՀՐԱՏ

ՅԵՐԵՎԱՆ

1938

6310
38

Պատ. խմբ.՝ Վ. ԱՃԵՄՅԱՆ
Տեխ. խմբագիր՝ Խ. ԽԱՉԱՏՐՅԱՆ
Սրբագրիչ՝ Կ. ՊԵՏՐՈՍՅԱՆ

Գլավխաի լիազոր՝ 3637 պատվեր № 287, տիրաժ 2000
Հանձնված է արտադրության 14 հոկտեմբերին 1938 թ.
Մատրագրված է ապագրելու 25 հոկտեմբերի 1938 թ.

Մանկավարժական Խնամակալության տպարան, Մարջոի ք. № 17 Յերեվան.

ՆԿԱՐԱՌԹՅՈՒՆ *)

Բացառազիր

Տարրական դպրոցում նկարչության խնդիրն է՝ տալ նովորոդներին այն հմտությունը և ունակությունները, վերոնք ներանց անհրաժեշտ են իրենց շրջապատող առարկաները գրագետ կերպով պատկերելու համար:

Ուստի ուսուցիչը սխտեմատիկ առաջադրությունների միջոցով պետք է յերեխաներին սովորեցնի տեսնելու և դիտելու իրենց շրջապատող առարկաները, ճշտի առարկաների ձևի և դույնի վերաբերյալ նրանց ունեցած պատկերացումները, յերեխաներին դինի տեխնիկական նախնական ունակություններով մատրտով ու ներկերով աշխատելու մեջ և հիմնական տարրական կանոնների գիտելիքներով, վերոնք անհրաժեշտ են նրանց ծանոթ, պարզ առարկաները պատկերելու համար:

Վերոհիշյալից յեղնելով, տարրական դպրոցի նկարչության ուսուցման դասընթացը կազմվում է հետևյալ բաժիններից՝

1. Ամենահասարակ վարժություններ՝ մատրտով ու ներկերով աշխատելու տարրական տեխնիկական զարգացնելու համար, վորտեղ մտնում են նախշեր կազմելու զանազան վարժություններ:

2. Առանձին առարկաների և առարկաների խմբերի նկարումը դիտողությամբ և բնականից:

3. Նկարչություն զանազան թեմաներով՝ հիշողությամբ և պատկերացումով:

Առանձին առարկաների դիտողությամբ ուրվագծումը

*) Մրգերը կազմել են Գեղարվեստական դաստիարակության Կենտր. Տան աշխատակիցներ՝ Յե. Կոնդախյանը, Գ. Լարունսկայան և Յե. Ռոժկովան:

սկսվում է 1-ին դասարանից և հանդիսանում է վորպես առանձին առարկաներ և առարկաների խմբեր բնականից նկարելու նախապատրաստական աշխատանք, այսինքն, վորպես մեթոդ, վորն ոգնում է յերեխային սովորել առարկան տեսնել, վերլուծել նրա ձևը, հիշել այն և հասկանալ առարկաները պատկերելու հիմնական կանոնները:

Շատ կարևոր է հենց սկզբից խիստ հետևել յերեխայի ճիշտ նստվածքին, հետևել, թե ինչպես է բռնում մատիտը, ինչպես է նրա առջ զրված տետրակը և այլն: Առանձին առարկաների ուրվագծման բոլոր առաջադրանքները պետք է կատարվեն բավականին խոշոր նկարների ձևով (մեկ եջի վրա 2—3 առարկա) և, տետրերում նկարելու հետ զուգընթաց, յերեխաների կողմից կատարվեն նաև դասարանական գրատախտակի վրա:

Առանձին առարկաներն ինչպես դիտողությամբ, այնպես և բնականից նկարելիս յեղակետը հանդիսանում է առարկայի ձևի և կազմության վերլուծումը:

Դիտողությամբ առանձին առարկաների ուրվագծումները կատարվում են հետևյալ կերպ՝

Ուսուցիչը վաղորդ ջրկում է նկարելու առարկաները և բերում է դասարան, առարկան նա ցույց է տալիս ամբողջ դասարանին և ոժանդակ հարցերի միջոցով ոգնում է յերեխաներին ճանաչելու նրա ձևը (ինչ մասերից է նա կազմված, ինչն է նրա մեջ ավելի—լայնությունը, թե բարձրությունը, խորությունը ունի թե վոչ և այլն):

Սովորաբար մեկ դասում կարելի յե 2—3 առարկաների ուրվագծումներ կատարել:

Սկսած 3-րդ դասարանից՝ մտցվում է բնականից նկարելը, առարկայի պատկերելը վորոշ հայացքակետից: Այստեղ ուսուցիչը պետք է սովորողի ուղադրությունը հրավերի առարկայի դիրքից կախված նրա ձևի տեսանելի փոփոխումների վրա՝ որինակ, գլանաձև առարկայի (բաժակ, գավաթ, գուլ, թմբուկ և այլն) հիմքերի և ուղղանկյունաձև առարկաների (տուփ, արկղ, հաստ գիրք) նիստերի փոփոխման վրա: Դա կոգնի աշակերտներին յուրացնել ծավալային առարկաները, ինչ դիրքով վոր նրանք յերեկում են նկարողի նստած տեղից, գրադետ կերպով պատկերելու հիմնական որենքները:

3-րդ և 4-րդ դասարաններում աշխատանքի այս ձևը պետք է առաջնակարգ տեղ գրավի ինչպես նկարչությանը հատկացված ժամերի քանակության, այնպես ել իր նշանակության տեսակետից:

Առանձին առարկաներ բնականից նկարելիս, պետք է սկսել կլոր և գլանաձև առարկաներից, վորոնց յեռաչափ պատկերավորելը յերեխաների համար ավելի հեշտ է, հետո անցնել ուղղանկյունաձև պարզագույն առարկաներին:

Բնականից ուրվագծելու համար վոչ խոշոր առարկաների հետ զուգընթաց, անպայման պետք է տրվեն նաև ուղղանկյունաձև խոշոր առարկաներ (արկղ, ձամբրուկ), վորտեղ զուգահեռ գծերի թվաքող մոտեցումը հեշտ կլինի տեսնել: Չափազանց ոգտակար են նաև միենույն առարկայի տարբեր դիրքերով ուրվագծումները, վորոնք ոգնում են պարզելու առարկայի մակերեկվոյթների և անկյունների տեսանելի փոփոխությունները՝ կախված նկարողի նկատմամբ ունեցած դիրքից: Առարկաների խումբը բնականից նկարելը նույնպես պետք է վերլուծությունից սկսել:

Հարցերի միջոցով, ուսուցիչը պետք է յերեխաներին ոգնի խմբի միջի առարկաները միմյանց հետ համեմատելուն և պարզելու՝ թե վոր առարկան ավելի մեծ է, վորն ավելի փոքր, վորն ավելի հեռու յե, վորն ավելի յուսավոր, վորն ավելի խավար: Առանձին առարկաների ուրվագծումները բնականից կամ դիտողությամբ կարելի յե կատարել ուղղակի մատիտով և ապա գունավորել:

Վորպեսզի բնականից նկարելու համար զրված առարկաների խումբն ամբողջ դասարանին ավելի լավ տեսանելի լինի, հարկավոր է անպայման դասաքանում ունենալ միատեսակ առարկաների 2—3 խումբ, վորոնք կարելի կլինի դասավորել դասարանի դանազան մասերում:

Մարդու ուրվագծումը բնականից, վորպես տարրական դպրոցի աշակերտների համար շատ դժվար և բարդ ձև, սիստեմատիկ կերպով սկսվում է 5-րդ դասարանից:

Տարրական դպրոցում մարդու նկարումը տարվում է հիշողությամբ՝ զանազան թեմաների շուրջը կատարած աշխատանքում: Ընդ սմին անհրաժեշտ է, վոր ուսուցիչը յերեխաներին դրդի

դիտելու մարդուն, նրա կազմութիւնը, մարմնի մասերի փոխա-
րաբերութիւններն ըստ մեծութեան, բնորոշ շարժումները, վոր
և կողմի տարրական դպրոցի աշակերտներին 4-րդ դասարանում
մարդ պատկերել, նրա ֆիզիկայի ընդհանուր մասերի համեմա-
տական հարաբերութիւններն վերարտադրութեամբ:

Պարզագույն վարժութիւնների կատարումը և նախշերի
կազմումը նպատակ ունի զարգացնելու չափի և գույնի զգա-
ցումը, ստեղծագործական ընդունակութիւնները և սրա հետ
միաժամանակ մատիտով աշխատելու տեխնիկան, և նախնական
ունակութիւններ տալու՝ ներկերով աշխատելու համար:

Առաջագործիւթիւնները կատարվում են մատիտով և ներկե-
րով, ըստ ուսուցչի նկարագրութեան (ուսուցիչը գրատախտակի
վրա նախապես ցույց և տալիս), իսկ հետո արգեն նման վար-
ժութիւններ կատարում են իրենք սովորողներն ինքնուրույն-
աբար: Այս պարզ նախշերից նրանք հեշտութեամբ կանցնեն
ծաղիկներից, բույսերից նախշեր կազմելուն, վոր մտցվում և
նկարչութեան ծրագրի մեջ 3-րդ դասարանից:

Առաջագործիւթիւնը բացատրելիս ուսուցիչը պետք է յերե-
կաններին պատմի նախշի առանձնահատկութիւնների, նրա նշա-
նակութեան մասին (կտոր, պաստառ, հագուստի զարդարանք-
ներ):

Շրիֆտի վրա կատարվող աշխատանքը պետք է յերեխա-
ներին սովորեցնի 4-րդ դասարանում, ամենահասարակ պրիոմ-
ների ոգնութեամբ քանոնով տառեր գծագրելը և տառերն ըստ
վանդակի գրելը (գրել ձողաձև կամ ժապավինաձև շրիֆտով,
վորպես կատարման համար ամենապարզ ու դյուրընթեռնելի
շրիֆտ): Այս աշխատանքի համար ուսուցիչը պետք է պատրաստի
ուսուցանական ու դիտողական մի քանի պարագաներ՝ ձողաձև
շրիֆտի իր գրած տառերի և առանձին բառերի նմուշներ, ըստ-
վարաթղթի կամ հաստ թղթի ուղղանկյուններ՝ տառային վան-
դակներ գծելու համար, ինչպես նաև ձողիկներ, վորոնցով գծ-
վում և տառը (ձողիկի բարձրութիւնը պետք է համասար լինի
տառի բարձրութեանը, իսկ լայնութիւնը՝ տառերի գծերի հաս-
տութեանը):

Պլակատի համար նկարը պետք է կազմված լինի 2—3
պարզագույն առարկաներից, վորոնք համապատասխանում են

պլակատի բովանդակութեանը: Ամենից լավ է, պլակատի համար
վերցնել այն առարկաները, վորոնք յերեխաները նկարել են
բնականից և լավ ծանոթ են: Որինակ, «Հետեւի մաքրութեանը»
պլակատի վրա՝ ջրաման, ոճառ, ատամի փոշու տուփ, ատամի
խոզանակ և այլն:

Ջանադան թեմաներով նկարչութիւնը պետք է տարվի
բոլոր դասարաններում: Այդպիսի նկարչութիւնը դաստիարա-
կում է յերեխայի ստեղծագործական ընդունակութիւնները,
վարժեցնում է նրան դիտել, իրեն հաշիվ տալ իր տեսածի նկատ-
մամբ, հարստացնում է յերեխայի պատկերացումները, միավո-
րում և ամրապնդում նրա ձեռք բերած հմտութիւններն ու
տեխնիկական ունակութիւնները: Բացի այդ, առարկաները և
յերևույթները ամբողջութեամբ պատկերելը ոգնում է սովորող-
ներին տիրապետելու առարկաների ըստ մեծութեան փոխհարա-
բերութիւններն վերարտադրութեանը և տարածութեան մեջ
նրանց պատկերավորմանը:

Սրա հետ միասին, թեմաներով նկարչութիւնը սովորեց-
նում է յերեխային իր բազմաթիվ պատկերացումներից գիտակ-
ցորեն ընտրելու հատկանշական մոմենտներ ու առարկաներ, կապ
հաստատելով նրանց մեջ՝ պատկերելիք առարկաների բովանդա-
կութիւնն ամենալիակատար կերպով լուսաբանելու համար:

Ըստ թեմայի նկարելուց առաջ ուսուցչի գրույցը յերեխա-
ներին պետք է ոգնի պատկերավորման համար ամենահատկանշա-
կան մոմենտներն ու առարկաներն ընտրելու, և ոժանդակ
հարցերի միջոցով յերեխաներին հարկադրի վերհիշելու և պատ-
կերացնելու առարկաների այն ձևը, գույնը և բնորոշ հատկանիշ-
ները, վորոնք յերեխան պետք է պատկերավորի՝ պարզելու, թե
վորն էր ավելի մեծ, վորը՝ փոքր, վորն է ավելի հեռու, վորը՝
մոտիկ: Յանկալի յե գրական յերկի վորևէ հատվածի ընթեր-
ցում, վորը բարձրացնում է յերեխայի հետաքրքրութիւնը ա-
ռաջագործի թեմայի նկատմամբ և դեպի այն եմոցիոնալ վերա-
բերմունք է ստեղծում:

Համապատասխան թեմատիկա ընտրելիս այս բաժինը մեծ
նշանակութիւն ունի սովորողների իգեական-քաղաքական դաս-
տիարակութեան հարցում: Թեմաների ընտրութիւնը պետք է
համապատասխանի յերեխաների տարիքին, պետք է ըստ հնա-

բաժնորութեան լաշնորեն ընդգրկի նրանց հետաքրքրություններն ու գիտելիքները և յերեխաներին լավ ծանոթ առարկաների պատկերավորում պահանջող թեմաներից անցնի՝ տարածութեան բարդ գործողութեաններին ու շարժման մեջ գտնվող մարդկանց խմբերի պատկերավորում պահանջող թեմաներին:

Բովանդակութեանը կարելի չե վերցնել հանրակրթական առարկաներից (գրականութեանից, աշխարհագրութեանից, բնագիտութեանից և այլն):

Համագործակցական եքսկուրսիաները և զբոսանքները կարող են ծառայել, վորպես հիմնալի թեմա հիշողութեամբ նկարելու համար:

Եքսկուրսիաների և զբոսանքների ժամանակ անհրաժեշտ և, վոր ուսուցիչն ուղադրութեան դարձնի աշակերտների մեջ զարգացնելու առարկաներն իրար հետ բաղդատել, նրանց չափերը, նրանց ձևի և գույնի բնորոշ առանձնահատկութեանները համեմատել, վորը նրանց կողմից ճշտելու առարկաների վերաբերյալ ունեցած իրենց տեսողական պատկերացումները և կնպաստի դրանք տվելի ճիշտ և լիակատար կերպով պատկերավորելուն,

Անհրաժեշտ և սիստեմատիկորեն աշակերտների ուղադրութեանը կենտրոնացնել առարկաների՝ դիտողից հեռացնելուց կախված՝ թվացող փոփոխութեան վրա (առարկաների փոքրանալը և զուգահեռ գծերի փոխվելը), վորը կողմից յերեխային իր նկարում տալ տարածական ճիշտ կառուցում:

Նկարները կարելի չե կատարել գունավոր մատիտով, ջրաներկերով: Գույները կոմպլեկտը, վոր ստանում են յերեխաներն իրենց աշխատանքի համար, պետք և հետեզհետե ընդարձակել: 1-ին դասարանում չպետք և ընտրել վեց գույնից ավելի (կարմիր, դեղին, կապույտ, կանաչ, սև և նարնջագույն):

Այն պահանջները, վոր առաջադրվում են յերեխաներին, իրենց թեմատիկ նկարների գնահատման ժամանակ, չպետք և գերազանցեն տվյալ դասարանի համար ծրագրերում մատնանշված հմտութեանների և ունակութեանների ծավալից:

Անհրաժեշտ և յերեխաներին բացատրել նկարչութեան կանոններն ու աշխատանքի ձևերը: Այսպես որինակ՝ գծերի հորիզոնական և ուղղաձիգ ուղղութեանները ստուգում են թղթի հորիզոնական և ուղղաձիգ յեզրերով: Յերեխաներին պետք և բա-

ցատրված լինի տարածութեանը վերաբաղելու յեղանակները յուրաքանչյուր դասարանի հմտութեանների և ունակութեանների սահմաններին համապատասխան՝ թղթի թերթի վրա առարկաներն ավելի վերև և ավելի ներքև, յետ և առաջ դասավորելը, հեռավոր առարկաների փոքրացումը:

Նկարչութեան դասը, այնպիս ինչպես նաև ամեն մի առարկայի դաս, պետք և խնամքով կազմակերպված լինի: Յուրաքանչյուր դաս կազմվում և հետեվյալ մոմենտներից՝ ուսուցչի կողմից առաջադրանքի պարզաբանումը, նյութի բաժանումը, յերեխաների անհատական աշխատանքը առաջադրանքի վրա, ուսուցչի կողմից նայելը և ոգնելը յերեխաներին կատարման պրոցեսում, ուսուցչի կողմից կատարման յեղանակներ և տեխնիկական պրիոմներ ցույց տալը, զրատախտակի վրա առանձին առաջադրանքների կատարում, առանձին աշխատանքների նայումը և քննարկումը՝ տիպիկ սխալների պարզաբանումով:

Առաջադրանքներ կատարելու ժամանակ, ուսուցիչը պետք և յերեխաներին ցույց տա տեխնիկական անհրաժեշտ ոգնութեան, ցույց տալով, թե ինչպես պետք և մատիտը բռնել, վրձինով աշխատել, ներկերից ոգտվել, ինչպես նստել, թուղթը բռնել: Աշխատանքի պրոցեսում նա պետք և ուղադրութեան դարձնի թղթի վրա նկարը ճիշտ դասավորելու վրա (հարկավոր և նկարն այնպես դասավորել, վոր բոլորը տեղավորվի և, միաժամանակ, թուղթն ամբողջովին ոգտագործված լինի):

Յերեխաներին ցուցումներ տալիս, պետք և հաշվի առնել այն հմտութեանները և ունակութեանները, վոր նախատեսված են ծրագրում: Որինակ, ունակութեաններից մեկը, վորը պետք և տիրապետեն 1-ին դասարանի բոլոր աշակերտները ուսումնական տարվա վերջում դա՝ ուղղանկյունագծային ձև նկարելիս հորիզոնական և ուղղաձիգ գծերի ուղղութեանը ճիշտ վերաբաղելու հմտութեանն է: Ուստի ուսուցիչը պետք և աշխատանքի պրոցեսում սիստեմատիկաբար յերեխայի ուղադրութեանը հրավերի այն բանի վրա, վոր ուղղանկյան առարկաները (դուռը, տունը, ցանկապատը) կանգնած լինեն, և վոչ թե ընկնեն, այսինքն՝ վորպեսզի յերեխան ըստ հնարավորութեան տա ուղղաձիգ և հորիզոնական գծեր և վոչ թե կոր կամ թեք գծեր: Նույնն անհրաժեշտ և անել Յ-րդ դասարանում, տարածութեան յերեկութեանը՝

առարկաների մեկը մյուսի հետև զաստիճանը, զանազան հատա-
կագծեր (առարկաների խմբեր՝ բնականից կատարած նկարնե-
րի մեջ), առարկաների փոքրացում և հորիզոնականների փո-
փոխություններ (սյուսիստային նկարում) վերաբարեկրելու առն-
չություններ: Մի շարք պրիոմներ պետք է ցույց տա անմիջապես
ինքն ուսուցիչը, որինակ՝ ինչպես սկսել առարկաներ նկարելը,
ինչից սկսել, ինչպես և ինչ հաջորդականությունով կատարել աշ-
խատանքը և այլն, ինչպես ձեռնամուխ լինել շրիֆտի նկարմունք
և որնամենտի կառուցմանը՝ տարրերից (գծերից, կետերից, կի-
սաշրջաններից): Շրջագծերի նկարումը, առարկայի մակերևութ-
ների փոփոխությունները՝ կախված նկարողի նկատմամբ նրանց ու-
նեցած դիրքից (զևանսի առարկաների մեջ շրջագծի կրճատում),
թղթի վրա մի խումբ առարկաներ զաստիճանը—այս բոլորը
ուսուցիչից պահանջում են անհրաժեշտ ցուցումներ և ցուցադ-
րում:

Անհրաժեշտ է հնարավորություն տալ իրենց՝ սովորողներին
գրատախտակի վրա նկարելու, գրատախտակի վրա նկարելը մեծ
բազմապիստություն կմտցնի դասերի մեջ և աշակերտներին
կվարժեցնի գրատախտակի վրա մեծ չափերով աշխատելու, վորը
չափազանց ոգտակար է ձեռքի և աչքի զարգացման համար:
Գրատախտակի վրա յերեխաների կողմից հերթականու-
թյան կարգով կարող են կատարվել առանձին առարկաների
ուրվագծում, ընդ վորում գրատախտակի վրա կատարված աշխա-
տանքի գնահատականն ուսուցիչը կարող է տալ հենց այդտեղ՝
զասարանում, վորը կոգնի յերեխաներին պարզելու իրենց սխալ-
ներն ու թերությունները:

Մեծ նշանակություն ունեն զասարանում ավարտած աշ-
խատանքների գիտումն ու քննարկումը: Այդ նպատակով աշա-
կերտների կողմից առաջադրանքները գեո կատարելու պրոցեսում
ուսուցիչը պետք է նշի և հետև վերցնի, ինչպես բացասական, այն-
պես և դրական ամենաբնորոշ աշխատանքները:

Նկարները պետք է գնահատվեն ուսուցչի կողմից նախ
և առաջ այն ունակությունների և հմտությունների տեսակետից,
վորոնք նախատեսված են ծրագրով, ինչպես նաև սյուսիստային
սաքանելու տեսանկյունից (կարողացել է արդյոք յերեխան
պատկերավորման համար ընտրել ամենաբնորոշ մոմենտներն ու

առարկաները, կարողացել է արդյոք զաստիճանը դրանք) և տեխ-
նիկական տեսակետից (նկարները արդյոք խնամքով և մաքուր
են կատարված):

Անհրաժեշտ է լուրջ ուշադրություն դարձնել ուսուցման
նյութն ըստ ժամանակի բաշխելու վրա (բոլոր տեսակի աշխա-
տանքները, վորոնք նախատեսված են տվյալ դասարանի հա-
մար, կատարվում են ամբողջ ուսուցման տարվա ընթացքում):

ԾՐԱԳԻՐ

Առաջին դասարան

1. Առանձին առարկաների նկարումն ըստ դիտողության (17 ժամ)

Ուսուցիչը ցույց է տալիս աշակերտներին այն առարկան, վորը նրանք պետք է նկարեն, և յերեխաների հետ միասին քննում է առարկայի ձևը, թվարկում է առարկայի մասերը, աշակերտների ուշադրությունը հրավիրում է առարկայի մասերի համեմատական մեծությունների վրա (խնչն է ավելի մեծ, ինչն ավելի փոքր, ինչպես է առարկայի բարձրությունը լայնությունից հետ համեմատած)։ Զրույցում պարզվում է նաև առարկայի բնորոշ գույնը։

Առարկայի ձևն ու գույնը ցույց տալուց և դրանց մասին զրուցելուց հետո, ուսուցիչն աշակերտներին առաջարկում է նկարել առարկան։

Աշխատանքի ժամանակ աշակերտները կարող են իրենք կամ ուսուցչի առաջարկությամբ կրկին դիտել առարկան, վորպեսզի առարկայի ձևն ու գույնը նկարում ավելի լավ վերարտադրեն։

Աշխատանքի այդպիսի ձևը կոչվում է նկարչություն դիտողությամբ և նպատակ ունի վարժեցնել աշակերտներին զննելու առարկաների ձևը, նաև տալ աշակերտներին ուղիղ, ուղղա-
ձիգ, հորիզոնական և պարփակված կոր գծեր նկարելու ունա-
կություններ։

Աշխատանքը տարվում է սև և գունավոր մատիտներով կամ ներկերով։

ԱՌԱՐԿԱՆԵՐԻ ՑՈՒՑԱԿ՝ ԸՍՏ ԴԻՏՈՂՈՒԹՅԱՆ ՆԿԱՐԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ

1. Բանոն, փակ տետրակ (շապիկի վրան պիտակ կպցրած), ծրար, թղթապանակ, նոտաների թղթապանակ։

2. Ներկատախտակ սովորաթղթից, ուղղանկյունի ու ձվա-
ձև։

3. Տերևներ (բարդենու, յասամանու, լորենու և այլն)։

4. Ծյուղեր (հասարակ ձևի փոքրաթիվ տերևներով, որինակ՝ բարդենու ճյուղ, յասամանու ճյուղ, թանթրվենու ճյուղ)։

5. Խնձոր, տանձ, սալոր։

6. Շաղգամ, պղնձոր, վարունգ։

7. Զանազան ձևի շաքարամաններ։

8. Գավաթ, բաժակ, թաս։

9. Խաղալիքներ՝ դույլիկ, բահիկ, գնդակ և այլն։

10. Ծակնդեղ, բողկ, գաղար։

11. Խնձոր, ձու, վարունգ, գաղար (առարկաների բնորոշ ձևի վերարտադրման առաջադրանք)։

12. Զմերուկ և խնձոր։ Դրում և վարունգ (համեմատական մեծությունների վերարտադրման առաջադրանք)։

Վերոհիշյալ բոլոր առաջադրանքները բաշխվում են ամբողջ տարվա վրա և կատարվում են ըստ հնարավորության խոշոր չափերով՝ մեկ եջի վրա 2—3 առարկա։

Դեկորատիվ աշխատանք (10 ժամ)

Դեկորատիվ աշխատանքը, վորպես զանազան նախշեր կազմելու վարժություններ, անց է կացվում յերեխաների ստեղծագործական ընդունակությունները, նրանց տարրական տեխնիկական ունակությունները մատրտով և վրձինով աշխատելու մեջ, զարգացնելու նպատակով, այն է՝ ուղիղ գծեր, ուղղանկյուններ, շրջագիծ նկարել, նախշի մասերը հերթափոխել, նաև գույները, որինակ՝ սպիտակ, սև, կապույտ, կարմիր, դեղին, կանաչ, նարնջադույն, դարչնագույն, վորոշելու և ճիշտ անվանելու հմտությունը զարգացնելու նպատակով։

ՈՐԻՆԱԿԵԼԻ ԱՌԱՋԱՐԿԱՆԵՐ

ա) Նախշած յերիզ (գրքերի մեջ նշան դնելու համար)։

բ) Շրջանակ՝ զանազան մեծություն ու գույնի, մեկը մյուս-

սի վրա ընկած շրջաններից կազմված նախշերով, տետրակի
յերեսը կամ շապիկը զարդարելու համար:

դ) Շրջան, վորը ծածկված է զանազան մեծության շրջան-
ներից և բեկյալ գծերից բաղկացած նախշով—դասավորված
կենտրոնի շուրջը:

դ) Բառակուսի, վորը ծածկված է նախշով (հատվող ան-
կյունագծեր, ուղիղ, բեկյալ գծեր և շրջաններ):

Յուրաքանչյուր առաջադրանքին մեկ ժամ է տրվում: Առա-
ջադրանքները կատարվում են ճիշտ ուսուցչի
տված որինակով:

Հաջորդ դասին սովորողները միևնույն տարրերից ինքնու-
րոյնաբար կատարում են նախշ մատիտով կամ ներկով:

3. Նկարչությունը քեմաներով (12 ժամ)

Յերեսների իրենց ընտրած թեմաներով նկարչությունը
(2 ժամ) և ուսուցչի տված թեմաներով նկարչությունը (10
ժամ) նպատակ ունի վարժեցնել յերեսաներին դիտելու իրենց շրջա-
պատող իրականության մեջ գտնվող առարկաները, համեմատել
դրանք իրար հետ, դասավորել նրանց թերթի վրա, գտնել և
պատկերավորել նրանց բնորոշ հատկանիշները:

Բացի այդ, թեմաներով նկարչությունը տարվում է աշխա-
տանքի մյուս բաժիններում ձեռք բերած ուսակույթյուններն
ամրապնդելու նպատակով:

Թեմաները պետք է վերցնել շրջապատող իրականությու-
նից և գրականությունից:

Աշխատանքը կատարվում է մատիտով, ջրաներկերով,
գունավոր մատիտներով:

ՈՐԻՆԱԿԵԼԻ ԹԵՄԱՆԵՐ

1. Յերեսների ամառվա կյանքի հետաքրքրական մոմենտ-
ներն ըստ իրենց ընտրությունյան. որինակ՝ նավակով զբոսանքը,
անտառում հանդիպում վոդու, նապաստակի, սկյուռի և այլ
կենդանիների:

2. Կոլտնտեսության բերքը (հավաքած բերք՝ մրգեր, բան-
ջարեղեն և այլն):

3. Աշունը՝ դեպի անտառը, պուրակը, այգին կամ վորեն
դբոսավայր կատարած քսկուրսիայից կամ զբոսանքից ստացած
տպավորությունների ուրվագծում:

4. և 5. Դյուղը և քաղաքը: Քաղաքային և գյուղական դանա-
դան շենքերի՝ գործարանի, մեծ բնակելի տան, կոպերատիվի,
գարոցի, կինոյի և այլն, կամ գյուղատնտեսության, ակումբի, բնակելի
տան, անասնանոցի և այլ շենքերի բնորոշ հատկանիշների
վերարտադրություն: Փողոցը պատկերավորվում է վոշ
խորոթյամբ, նրա միայն մի կողմից է նկարվում:

6. Հոկտեմբերյան տոնը՝ զարդարված քաղաքը, յերեսա-
ների զբոսանքն ավտոմոբիլներով:

7. Առաջին ձյունը: Նկարը կատարվում է գունավոր թղթի
վրա, տետրակի շապիկը՝ գունավոր մատիտներով ու կավճիկնե-
րով:

8. Ձմռանն անտառում:

9. Յեղենի (տոնածառ):

10. Հեքիաթներ, պատմություններ կենդանիների և թռչուն-
ների մասին:

11. Գարուն, թռչունների գալը:

12. Ծաղիկներ:

ՀԱՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ՅԵՎ ՈՒՆԱԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

1. Կարողանալ, նկարելիս ճիշտ նստել, մատիտը բռնել,
թուղթը դնել, վրձինով և մատիտով աշխատել:

2. Կարողանալ ճիշտ նկարել հորիզոնական և ուղղանկյուն
գծեր:

3. Կարողանալ, պարզ կորագիծ ձևի առարկա (գնդակ,
խնձոր, վարունգ, ձու) նկարելով, տալ պարիակված կորագիծ
և վերարտադրել նրանց հիմնական գծային ձևը:

4. Կարողանալ վերարտադրել նկարվող առարկայի լայնու-
թյան և յերկարության ըստ մեծություն փոխհարաբերություն-
ները:

5. Կարողանալ թղթի վրա նկարը տեղավորել, հաշվի առ-
նելով թղթի չափն ու ձևը:

6. Կարողանալ զանազանի և ճիշտ անվանել գույները:

(սպիտակ, սև, կարմիր, դեղին, կանաչ, դարչնագույն, նարնջագույն):

7. Կարողանալ խնամքով գունադարձել յեզրագծի սահմանը:

Յ երկրորդ դասարան

1. Առանձին առարկաներ դիտողությամբ նկարելը (19 ժամ)

I դասարանում անցած հմտությունների և ունակությունների խորացում և ամրապնդում:

Նկարները կատարվում են սև, գունավոր մատիտներով ու ներկերով:

ԱՌԱՐԱՆՆԵՐԻ ՑՈՒՑԱԿ ԴԻՏՈՂՈՒԹՅԱՄԲ ՆԿԱՐՁՈՒԹՅԱՆ ՀԱՄԱՐ

1. Ուռնու, կաղնու, թղկենու տերևներ:
2. Տերևներով ճյուղեր:
3. Պարզ ձև ունեցող խոշոր ծաղիկներ՝ (կտրված), դարձանածաղիկ (հարսնամատ), մանիշակ:
4. Զանազան ձևերի խնձորներ ու տանձներ:
4. Ճակնդեղ, տաքտեղ, կաղամբի գլուխ (սովորական և գունավոր):
6. Սպիտակ սունկ, դեղնագույն-թուևավոր սունկ և այլ սնկեր:
7. Աղեղավոր սղոց (սիսո), լորդիկ (նրբասղոց):
8. Մուրճ, մետաղասղոց, իզմիր կամ գուր:
9. Զանազան ձևի պուլիկներ:
10. Խաղալիքներ՝ գնդակ, գուլներ (ներքևում նեղացող), հոր:
11. Դավաթ, թաս, սափոր:
12. Թեյաման, կաթնաման, սրճաման:
13. Ծաղկաման:
14. Խաղալիքներ՝ կենդանիներ և թռչուններ, որինակ՝ սկյուռ, նապաստակ, խող, փիղ, բադ, աքաղաղ:

2. Դեկորատիվ աշխատանք (8 ժամ)

Նախշեր կազմել և զանազան վարժություններ կատարել մատիտով ու ներկերով աշխատելու տարրական տեխնիկական ունակություններ զարգացնելու համար. կարողանալ զուգորդել, կետերից և շրջանակներից բաղկացած պարզագույն նախշով ծածկել ուղղանկյունին, քառակուսին և շրջանը, համաչափորեն հերթափոխելով դրանք (ամենահասարակ ուղիղ), կազմել շրջանի մեջ կենտրոնը, քառակուսու մեջ անկյունները, կարողանալ շրաներով հավասար գունավորել վոշ մեծ հարթութուն և հիմնական գույները (կարմիր, կապույտ, դեղին) խառնելու միջոցով ստանալ նոր գույներ:

1. Ներկել փոքրիկ քառակուսի, ուղղանկյուն գծով (աչքաչափով) կիսել այն և ստացված յուրաքանչյուր կեսը դարձյալ կիսել: Ընդոտ այդպես ել անցկացնել հորիզոնական գծեր: Ստացած ցանցի քառակուսիները զարգարել տարբեր գույնի կետերով կամ շրջաններով: Առաջադրանքը կատարվում և գունավոր մատիտներով:

2. Յերեխաների կողմից զանազան նախշեր, ցանցեր կազմել և նրանցով՝ քառակուսի լցնել:

3. Յերիզի նկարելը (յերկու գուգահեռ գծերի անցկացում) և նրա զարգարելը մանր շրջանների և քառակուսիների հերթափոխումով (մեծ շրջան, փոքր քառակուսի): Առաջադրանքը կատարվում և մատիտով ու ներկերով:

4. Յերեխաների կողմից յերիզի համար նախշերի կազմում:

5. Փոքր մակերեսների (շրջանների կամ ուղղանկյունների) հարթ գունավորման վարժություն:

7. Յերիզի համար նախշեր, վոր կազմում են յերեխաները կրկնվող ծաղիկներից և տերևներից:

7. Հիմնական գույներից նոր գույներ (նարնջագույն, կանաչ, մանիշակագույն) կազմելը—կարմիրը և դեղինը (նարնջագույն), կապույտն ու դեղինը (կանաչ), կարմիրն ու կապույտը (մանիշակագույն) խառնելու միջոցով և դրանցով փոքրիկ հարթություններ գունավորելը:

8. Շրջանի (բաժակափսեների) նախշ, վորը կազմում են յերեխաները ծաղիկներից:

Լին և Յւրդ առաջադրանքները կատարվում են ճիշտ ուսանողի ցույց տված որինակով:

3. Թեմաներով նկարչություն (12 ժամ)

Աշակերտների կողմից ընտրած թեմաներով նկարչությունը (2 ժամ) և ուսուցչի կողմից ընտրած թեմաներով հիշողությամբ (10 ժամ) կատարվում են ու յերևակայությամբ նկարչությունը (10 ժամ) կատարվում են այն նպատակով, վոր սովորողները վարժվեն դիտելու իրենց շրջապատի իրականության առարկաները, համեմատեն նրանց, տեսնեն և նկարում վերարտադրեն առարկաների, ըստ մեծության, փոխհարաբերությանները (տունը, մեծ և մարդուց, կենդանին փոքր և ծառից և այլն) և նրանց բնորոշ հատկանիշները:

Զանազան թեմաներով նկարչությունը կատարվում է նաև աշակերտների մյուս բաժինների կատարած աշխատանքների ընթացքում աշակերտների ձեռք բերած ունակությունները ամրապնդելու նպատակով:

Թեմաները պետք է վերցնել շրջապատի իրականությունից
և դրականությունից:

Նկարհները կատարվում են մատիտով, ջրաներկերով և գուշակով: Մատիտներով:

Որիմակելի քեմաներ

1. Պողատու այգի:
2. Ամառը գետի վրա:
3. Բանջարիդենի կրպակ փողոցում:
4. Նըսկուրսիա կամ Ղըոսանք դեպի այգի, պուրակ, ան-

107 108 109

5. Պատմվածքների իլյուստրացիա:
6. Թռչնոց:
7. Զրալին տրանսպորտ:
8. Պուշկինի, Հ. Թումանյանի, Դ. Աղայանի հեքիաթներ
իլյուստրացիա:
9. Ծաղկավաճառման կրպակ կամ խանութ:
10. Գարնանն անտառում:

1. Կարողանալ նկարում վերարտադրել առարկաների մեծությամբ հիմնական բնորոշ փոխադրաբերությունները:

2. Կարողանալ վերարտադրել պարզագույն առարկաների հիմնական բնորոշ գծային ձևը:

3. Կարողանալ հերթափոխվող (պարզագույն ռիթմ) գծերից, կետերից և շրջաններից բաղկացած պարզագույն նախշով լցնել շրջան, քառակուսի, ուղղանկյունի:

4. Կարողանալ հիմնական գույներին ստանալ նոր գույներ
ներկերը խառնելու միջոցով:

ՅԷՐԵՐԴ ԴԱՍԻՐԱՆ

1. Առանձին առարկաների բնականից նկարումը
(19 ժամ)

Սովորողները նկարում են իրենց առաջ զբաղված առարկան,
այնպես, ինչպես տեսնում են իրենց սեղից:

Բնականից նկարելն իր սուռջ խնդիր և դնում՝ սովորեց-
նել աշակերտներին՝ ճիշտ պատկերել առարկաների բնո-
րոշ ծավալային ձևը՝ դժալնորեն, առանց լուսաստ-
վերի, վերաբրտադրելով փականաձև առարկաների
մեջ՝ շրջանի, իսկ ուղղանկյունաձև առարկաների
մեջ՝ յեղբադեմերի հեռանկարային փոփոխություն-
ները, հաշվել առնելով թիթի թեք չափը նկարել
առարկաները համապատասխան մեծությամբ:

ԱՌԱՐԿԱՆԵՐԻ ՈՐԻՆԱԿԵԼԻ ՑԱՆԿ

1. Սաղաթիւքներ՝ գնդակ, հոր:
2. Բանջարեղեններ ու մրգեր:
3. Բանկաներ, բաժակներ և գավաթներ զանազան մեծ ու
[թյան ու ձևի:
4. Զանազանաձև պուրիկներ:
5. Նավթաման, շիշ:
6. Դուլիկ և ցնցուղ:
7. Սափոր, կաթսա:

8. Սրճաման, կաթի աման:

9. Թեյաման, զավաթ, շաքարաման:

1. Զանազանաձև տուփեր, ճամբրուկ, արկղ և գիրք:

11. Ակվարիում:

12. Ծաղիկներ, ձյուղեր, տերևներ (ձեռք հասարակ ու խոշոր):

13. Բույս ծաղկամանում:

2. Դեկորատիվ առօրյա առարկաներ (8 ժամ)

Այս բաժնի առաջադրանքների կատարումը 3-րդ դասարանում խնդիր և դնում ամրապնդելու և խորացնելու նախնական դասարանում մատիտով ու ներկերով աշխատանքների մեջ յերկուսերի ձևեր բերած հմտութունները և ունակութունները: Ներկերով աշխատանքի ունակութունները դարգացնելու համար աշակերտներին տրվում են զանազան վարժութուններ, որինակ, միևնույն գույնի կարմիր, կապույտ և դուր յերանգների ընտելութունը սկսած ամենամուգից մինչև ամենալուրդ (4—5 յերանգի սահմաններում) և զրանցով փոքրիկ հարթութունների ծածկելու և նախշեր կազմելու առաջադրանքներ:

1. Ծաղիկներից և տերևներից կազմած նախշով շրջանի լցում:

2. Մրգերից և հատապտուղներից կազմած նախշերով շերտի լցում (սենյակը զարդարելու համար):

3. Յերեխաների ընտելած որյեկաններից նախշ կազմելը զուգի համար:

3. Շրիֆտ (4 ժամ)

Շրիֆտի աշխատանքը տարվում և աշակերտների աչքաչափը զարգացնելու, քանոնի ոգնությամբ տառեր նկարելու, թերթի վրա փոքրիկ մակագրութուններ տեղավորելու և յեզրագծով ներկելու հմտութուն ձեռք բերելու նպատակով:

ա) Տառերի գծագրումը ուղղանկյուն և սովորաթղթից պատրաստած քանոնի ոգնությամբ:

բ) Տառերի գունավորումը:

գ) Փոքրիկ մակագրութունների կազմում (պատի թերթի վերնագիրը, տետրակի, զրբի շապիկի վրա գրելը):

4. Նկարչություն բեմայով (8 ժամ)

Թեմատիկ նկարչութունը խնդիր և դնում սովորեցնել աշակերտներին դիտել շրջապատի իրականութունը և առաջադրված թեմայից ընտել ընտել մոմենտն ու թեման արտահայտող գլխավոր առարկաները, ճիշտ վերարտադրել առարկաների հիմնական համեմատական չափերը, և վերարտադրել տարածութունը՝ թղթի վրա առարկաներն ավելի ներքև կամ ավելի բարձր, հեռ և առաջ պատկերավորելու միջոցով, հաշվի առնելով հորիզոնի գիծը:

Աշխատանքները կատարվում են մատիտով ու ներկերով:

Նկարչութուն աշակերտների ընտելած թեմաների շուրջը (2 ժամ) և ուսուցչի առաջարկած թեմաներով (6 ժամ):

ՈՐԻՆԱԿԵԼԻ ԹԵՄԱՆԵՐ

1. Ավիացիայի ուղի:

2. Մեկերի հավաքումն անտառում:

3. Անձրեռտ որ:

4. Մեր նորակառույցները:

5. Իլյուստրացիաներ հեռավոր յերկրների վերաբերյալ պատմվածքների շուրջը:

6. Իլյուստրացիաներ Կրիլովի, Աթաբեկ Խնկոյանի առակների:

7. Իլյուստրացիաներ Պուշկինի, Հ. Թումանյանի, Դ. Աղայանի հեքիաթների:

8. Սուրբ բացվելը:

9. Գարնան խաղ բաց ոգում (թղթե ողապարիկ բաց թողնելը):

ՀՄՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ՅԵՎ ՈՒՆԱԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

1. Կարողանալ պատկերել առարկաների ծավալային բնորոշ ձևը (գծելով) և նրանց մասերի հիմնական համեմատականութունը, վերարտադրելով հարթութունների (շրջանի, նիտերի) հեռանկարային փոփոխութունները:

2. Բնականից և դիտողությամբ ուրվագծելիս կարողանալ գիտակցորեն դասավորել առարկաները թղթի թերթի վրա և նկարել նրանց համապատասխան մեծությամբ:

3. Կարողանալ ընտրել առարկաների բնորոշ դույնը:

4. Կարողանալ վերարտադրել առարկաների մեծությունների բնորոշ հարաբերությունները:

5. Թեմաներով նկարելիս կարողանալ ընտրել այն մոմենտը, վորն ամենից ավելի յե լուսաբանում թեման և կարողանալ վերարտադրել տարածությունը՝ առարկաները հետ և առաջ, ավելի մոտ կամ ավելի հեռու (ավելի ներքև ու ավելի բարձր) դասավորելու միջոցով:

Չ ո ռ ր ո ղ Դ Ե Ս Ա Ր Ա Ն

1. Առանձին առարկաներ յեվ առարկաների խմբեր բնականից նկարելը (25 ժամ)

Բնականից նկարազարդելու նպատակն և սովորեցնել առարկաների հիմնական ծավալային ձևը գծայնորեն ու լուսաստվերով (լույս, կիսաստվեր, ստվեր) ճիշտ վերարտադրել, նաև վերարտադրել առարկաների հիմնական հեռանկարային փոփոխություններն ու նրանց բնորոշ դույնը:

Առարկաների խումբ նկարելիս խնդիր և դրվում ճիշտ վերարտադրելու հատակադձերը՝ ավելի մոտ և ավելի հեռու մի առարկան մյուսից, հետ և առաջ:

ՈՐԻՆԱԿԵԼԻ ՑՈՒՑԱԿ ՄԱՏԻՏՈՎ ՆԿԱՐԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ

1. Բիդոն և թաս:
2. Թմբուկ կամ կլոր տուփ զանազան դիրքերով:
3. Սրճաման և գավաթ:
4. Ձանազան ձևի սրվակներ և շշեր:
5. Արկղ—զանազան դիրքերով:
6. Բաց և փակ տուփ:
7. Թռչունների և մանր կենդանիների խրտվիլակներ:
8. Ծաղկաման՝ բույսով և ցնցուղ:

ՈՐԻՆԱԿԵԼԻ ՑՈՒՑԱԿ ՄԱՏԻՏՈՎ ՈՒ ՆԵՐԿԵՐՈՎ ՆԿԱՐԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ

բ)

7) Փո

1. Բանջարեղեններ ու մրգեր:

2. Ձանազան մեծության և գույնի խնձորներ (2 հատ) և

գավաթ:

աղբ պուլիկ, կարմիր տաքտեղ և վարունգ:

4. Կաթսա և կարտոֆիլ (մի քանի հատ՝ առաջից, կողքից):

5. Տուփ՝ ներկերով և բանկա՝ վրձիններով:

6. Թռչուններ՝ խրտվիլակներ:

7. Կտրած ծաղիկներ՝ վաղի կամ գավաթի մեջ դրած:

3. Թեմաներով նկարչություն (8 ժամ)

Թեմաներով նկարչությունը խնդիր և դնում սովորեցնել առարկաներին դիտելու շրջապատի իրականությունը, առաջարկված թեմայում ընտրել բնորոշ մոմենտները, պատկերավորելու այն գլխավոր առարկաները, վորոնք լուսաբանում են թեման, ճիշտ վերարտադրել առարկաների միջի հիմնական փոխադարձ չափերը և վերարտադրել տարածությունը՝ հաշվի առնելով առարկաների հեռանկարային փոփոխությունները (փոքրացում) և զուգահեռ հորիզոնազմերի փոփոխությունները:

ՈՐԻՆԱԿԵԼԻ ԹԵՄԱՆԵՐ

1. «Պաղարանջարեղեն»-ի խանութը (քաղաքում) կամ բանջարեղենի կույտը կոլտնտեսություն մեջ:
2. Իլյուստրացիա Պուշկինի, Հ. Թումանյանի, Դ. Աղայանի հեքիաթների:

3. Իլյուստրացիա Հ. Թումանյանի «Դաշտ ու այգի» կամ Նեկրասովի «Փոքրիկ գյուղացի» բանաստեղծությունների:

4. Յերկաթուղային կամուրջը:

5. Քաղաքային և գյուղական փողոցը (խորություն):

6. Ճանապարհն անտառում:

3. Շ Ր Ի Փ Տ (3 ժամ)

4-րդ դասարանում շրիֆտի աշխատանքը կատարվում և այն նպատակով, վոր սովորողները վարժվեն իրենց պատրաստած վանդակներով տառեր դրել՝ հաշվի առնելով տառերի հաստությունը, լայնությունը և բարձրությունը, կատարել փոքր մակագրություններ, դրանք ճիշտ տեղավորել թղթի թերթիկում և կանոնավոր կերպով գունավորել կոնսուրով:

ա) Տառերի գծերը ցանցի միջոցով:

Փոքրիկ մակագրություն նշագծում:

4. Առարկայական պլակաս-աղյուսակ (3 մաս)

Կատարվում է աշակերտներին առանձին առարկաների նկարները և տվյալ թեմայով մակագրությունը թղթի թերթի վրա գրտակցված կերպով տեղավորել սովորեցնելու նպատակով:

Պլակաս-աղյուսակի որինակելի թեմաներ՝ «Սովորում ենք գերազանց», «Հետևիր մաքրություն», «Ցուցակագրվիր խմբակում»:

ՆԱԽԴՐԱԿԱՆ ՑԵԿ ՈՒՆԱԿՈՒՅՑՈՒՆՆԵՐ

1. Կարողանալ պարզագույն և լավ ծանոթ առարկաների հիմնական ձևը՝ գծաչափերն և լուսաստվերով (լույս, կիսաստվեր, ստվեր) և նրանց բնորոշ գույնը՝ վերարտադրել:

2. Կարողանալ հաշվի առնել և վերարտադրել առարկաների միջև յեղած հեռավորությունը (զանազան հատակագծեր ավելի մոտիկ, ավելի հեռու, հետ և առաջ, ավելի հեռավոր առարկաների հեռանկարային փոքրացում և հեռացող հորիզոնագծերի փոփոխությունները):

3. Կարողանալ վերարտադրել խմբի մեջ առանձին առարկաների մեծությունների փոխհարաբերությունը և առարկաների մեջ հիմնական մասերի չափերի փոխհարաբերությունը:

4. Կարողանալ թերթի վրա առարկաների՝ խումբ տեղավորելիս մատիտով թեթև նախնական ուղվագիծ նշել, հաշվի առնելով առարկաների հիմնական մեծություններն ու նրանց ձևը:

5. Թեմայով նկարելիս կարողանալ առանձնացնել գլխավորն ու բնորոշը և աչքի ընկնող ձևով տալ:

ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0300089